

den motsatte vei, så vi har ment at det var det forsiktigste utgangspunkt, uten at jeg dermed vil ha sagt noe om hvordan det videre bør være. Det blir den nye regjering som først og fremst må ta standpunkt til det, selvfølgelig etter grundige overveielser med alle meningsberettigede.

Jeg har nevnt at vi den 4 oktober 1944 inngikk avtale med Storbritannia om fordeling av utgiftene som følger med de britiske troppers opphold i Norge. Jeg vil forresten i den forbindelse tilføye et argument som forresten ikke spiller så stor rolle i valutadebatten, det er at så lenge vi har de allierte tropper her, er overenskomsten den, at det vi utbetaler i norske kroner til det som de britiske tropper trenger til lønninger, det får vi godskrevet i pund i Bank of England. Det er selvfølgelig da en fordel at vi får ett pund for 20 kroner i stedet for 24. I det hele tror jeg ikke det er så forferdelig farlig, om man fremdeles i den første tid hvor eksporten ikke er kommet i gang enda, har en lav pund-kurs. Jeg sier ikke at det er bestemmende for den fremtidige fastsettelse, men i en overgangstid tror jeg vi har all fordel av en forholdsvis høy kronekurs.

Jeg nevnte overenskomsten med Storbritannia, og jeg vil også nevne i den forbindelse at tilsvarende avtaler har det vært forhandlet om i flere år med den amerikanske regjering. Den har ikke hatt noe prinsippmessig mot det egentlig, men det har gått overmåte langsomt med å få en formell overenskomst i stand. Men vi har praktisert her på samme måte som om den engelske gjaldt for U.S.A. også, og jeg tror ikke vi vil støte på noen innvendinger der. Vi har forsøkt å få en lignende overenskomst med Russland, men de syntes ikke det hadde noen interesse. Det har det visst heller ikke, for de russiske tropper bruker praktisk talt ikke norske penger.

Forberedende drøftelser har funnet sted med det britiske Treasury om ordningen av betalingssamkvemmet mellom Norge og Storbritannia, og utkast til forslag fra de britiske myndigheter kan ventes med det aller første. Forhandlinger om betalingsordningen mellom Norge og Sverige vil bli tatt opp i neste uke av en delegasjon som nettopp er oppnevnt.

Jeg vil også nevne at Norge har vært representert ved de drøftelser som fant sted i Amerika i 1943 om et internasjonalt valutafond og om en internasjonal rekonstruksjonsbank og ved den offisielle konferanse i Bretton Woods i 1944. Det har ikke ført til noe endelig definitivt forslag som er forelagt den norske regjering. Selvsagt vil det være en fordel for verdensøkonomien om det kan treffes tiltak som stabiliserer forholdet mellom de enkelte valu-

taer og utjevner svingninger i betalingssamkvemmet, og på valutamarkedene. – Det er imidlertid på den annen side atskillig risiko for et land som Norge ved å slutte seg til avtaler som kan binde vår egen handlefrihet i vår økonomiske politikk for sterkt. Spørsmålet om Norges eventuelle tilslutning til de avtaler som de av regjeringens utsendte eksperter sluttet seg til i Bretton Woods, vil i tilfelle naturligvis først bli lagt frem for Stortinget.

Det er i det hele den nye regjering som må bestemme om de planene som skal fremlegges for dette og for sanering av vårt pengevesen. Etter min mening vil det i den nærmeste tiden bli nødvendig å gjennomføre til dels meget vidtgående tiltak i norsk penge- og finanspolitikk. Disse tiltakene vil gå ut over hva en tidligere har vært vant til, og de vil gripe inn i de økonomiske forhold for oss alle. Det vil bli nødvendig å legge byrder, som for mange kan føles tunge, på folket. Det er imidlertid min overbevisning at en ikke kommer utenom dem om en vil ut av det finansielle uføre okkupasjonsårene har ført oss inn i. Og alle inngrep må forutsettes å bli søkt gjennomført slik at de ikke skader vårt næringsliv eller hindrer vår eksport, som er grunnlaget for gjenoppbyggingen av folkets levestandard og landets økonomi. Ved samhold og samarbeid også på det finansielle område vil det sikkert lykkes oss å komme ut av mørketiden og inn i en ny vekst og fremgangsperiode.

Presidenten: Presidenten vil foreslå at finansministerens redegjørelse oversendes til finanskomiteen.

Votering:

Presidentens forslag bifaltes enstemmig.

Protokollen ble deretter opplest uten å foranledige noen bemerkning.

Møtet hevet kl. 10,50.

Møte for lukkede dører
mandag den 25 juni 1945 kl. 13,50

President: Hambro.

Presidenten: Presidenten foreslår møtet holdt for lukkede dører og de i forretningsordens § 54 nevnte funksjonærer gitt adgang til møtet, – og anser det for enstemmig bifalt.

Presidenten gjør oppmerksom på at *proposisjonen om dødsstraff* ble overbragt i lukket møte i Stortinget, og anser det for korrekt at

Stortinget i dette møte beslutter den oversendt til Odelstinget, slik at alle formalia er i orden, – og anser dette forslag for enstemmig bifalt.

Innstillingen fra justiskomiteen vil bli omdelt til representantene så hurtig som den er trykt, og presidenten gjør oppmerksom på at når ikke innstillinger og dokumenter blir omdelt hurtigere til representantene, skyldes det at vi ikke har fått dokumentene fra Regjeringen, fordi den ikke har maktet å få dem trykt, slik at bare vedkommende komite har fått noen gjenparter. Men presidenten mener at alle de saker det her gjelder, er av den viktighet at de ikke kan oppslås til behandling før samtlige representanter har fått adgang til å se samtlige dokumenter.

Møtet hevet.

Møte for lukkede dører
lørdag den 30 juni 1945 kl. 10.

President: H a m b r o.

Dagsorden:

1. Overbringelse av kgl. proposisjoner.
2. Meddelelser fra utenriksministeren.

Presidenten: Møtet foreslås satt for lukkede dører. Presidenten anser forslaget for enstemmig bifalt.

Videre foreslår presidenten at Regjeringens medlemmer og de i forretningsordenens § 54 nevnte funksjonærer gis adgang til møtet, – og anser forslaget for enstemmig bifalt.

Den innkalte varamann for Nordland fylke, lærer og gårdbruker Anton Olai Normann Ingebrigtsen Djupvik, har tatt sete i forsamlingen.

Det er til Stortingets president kommet følgende telegram fra Underhusets president:

«På Underhusets vegne ber jeg Dem uttrykke overfor alle medlemmer av det norske parlament vår oppriktige takk for Deres telegram, sendt på den første dag da parlamentet møtte etter Norges strålende frigjøring. De følelser som kom til uttrykk i telegrammet, har vi satt stor pris på og gjengjelder dem av fullt hjerte. Med hjertelig hilsen.

D. Clifton Brown.
President.»

Sak nr. 1.

Overbringelse av kgl. proposisjoner.

Statsråd Jahn overbrakte følgende kgl. proposisjoner (som straks referertes):

1. Kgl. proposisjon om ekstraordinære finansielle rådgjerder.
2. Kgl. proposisjon til Odelstinget om midlertidig tillegg til lov om Norges Bank av 23 april 1892.
3. Kgl. proposisjon om Stortingets samtykke til å erklære at Norge er i krigstilstand med Japan siden 7 desember 1941.

Presidenten: Presidenten vil foreslå at den kgl. proposisjon til Odelstinget om midlertidig tillegg til lov om Norges Bank blir sendt Odelstinget, men for å påskynde behandlingen av saken vil presidenten uttale som en forutsetning, at finanskomiteen straks kan begynne behandlingen av saken, idet Odelstinget da i første referatmøte vil oversende saken til finanskomiteen. Proposisjonen om ekstraordinære finansielle rådgjerder foreslås sendt finanskomiteen, og proposisjonen om Stortingets samtykke til å erklære at Norge er i krig med Japan siden 7 desember 1941, foreslås sendt den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite.

Disse oversendelsesforslag betraktes som enstemmig bifalt.

Sak nr. 2.

Meddelelser fra utenriksministeren.

Statsråd Lie: Den sak som jeg i dag skal gi melding om, har vært under behandling siden november 1944, og det er lykkes Regjeringen å holde den hemmelig, slik at intet har sivet ut i London. Jeg går ut fra at Regjeringen i så måte må kunne forutsette at saken på grunn av sin natur fortsatt blir betraktet som strengt hemmelig. Hvis noe siver ut, vil vitale interesser lett kunne bli skadelidende.

Presidenten: Presidenten vil gjerne understreke hva utenriksministeren her har uttalt. Det er en rekke medlemmer av dette Storting som ikke tidligere har hatt sete på Stortinget. Der vil bli omdelt til dem taushetserklæringen som de vil undertegne, og som vil bli deponert i Stortingets arkiv, og presidenten vil gjøre oppmerksom på det ansvar som følger etter ansvarlighetsloven ved behandlingen av alle saker av denne art som utenriksministeren her nevner.

Statsråd Lie: Den fremstilling som jeg kommer til å gi, er utarbeidet av ambassadør Andvord og meg i fellesskap og er bygget på vår hukommelse, idet sakens dokumenter ved en misforståelse fremdeles befinner seg i Storbritannia, i Regjeringens største sikkerhetsskap. Ved en feil ble en vogn koblet av på en stasjon slik at lasten ikke kom med «Andes», men vi venter safen hit i løpet av kort